

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Avtvmnalis - A Dominica Decimaquinta post Pentecosten, ad
Adventum

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Ut suprâ est monitum, secundum regulas divini officii. Hac hebdomada,
postremum apud Iudæos Dominus habet Sermonem, qui totus eò dirigitur
ut sibi caveant á iactura Gratiarum quibus abutuntur. Feria ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-44846

DOMINICA XXVII.

VEL XXVI, XXV, XXIV:

SECUNDVM REGVLAS DIVINI OFFICII
UT SUPRA EST MONITUM.DE GRANO SINAPIS, ET FERMENTO
FERMENTATO.

Vide in 1. parte. Dominica VI. post Epiphaniam.

HAC HEBDOMADA, reversus iterum Ierosolymam Dominus, & ingressus in templum, ibi postremum sermonem apud Judæos habuit, in quo extremum malum illis impendens denuntiat, nempe privationem tantarum quas hæcenus habuerant gratiarum, multis proinde in exemplum adductis parabolis, unde Veritates eodem profus spectantes eruentur.

FERIA SECUNDA.

DE FICU MALEDICTA, ET EJECTIS
E TEMPLO VENDITORIBUS.*Iam non amplius in aeternum, ex te fructum quisquam manducet.*

Marci II.

VERITAS PRACTICA

I. PUNCTUM

Maledictus qui facit opus Domini fraudulenter. *Jer. 48.*

Facit autem fraudulenter qui facit negligenter.

RATIO postrema partis unde alia patebit evidenti, hac est in primis quod fraudulenter facere aliquid est sic fide ac simulacrum agere.

Sed qui negligenter facit opus Domini, sic fide ac simulacrum agit.

Ergo & facit fraudulenter, & in expressam incurrit maledictionem.

ILLO ipso die quo triumphans, in urbem ingressus erat Dominus, cum jam vespera esset hora, inquit sanctus Marcus, exiit in Bethaniam cum duodecim. Et alia die cum exirent a Bethania, esuriit & cumq; vidisset à longe ficum habentem folia, venit si quid forte inveniret in ea, & cum venisset ad eam, nihil invenit præter folia, non enim erat tempus ficorum. Et respondens dixit ei, Iam non amplius in aeternum ex te fructum quisquam manducet. Et audiebant discipuli ejus. Et veniens Ierosolymam. Et cum

sum introisset in templum caput ejicere vendentes
& ementes in templo, & mensas numulariorum
& cathedras vendentium columbas evertit: &
non sinebat ut quisquam transferret vas per tem-
plum, & docebat dicens eis, Nonne scriptum est,
quia domus mea, domus orationis vocabitur om-
nibus Gentibus: vos autem fecistis eam speluncam
latronum!

De hac vendentiū ementiū & ejectione du-
bitatur an pridē vel hęc dē facta fuerit. De ficul-
nea ve. d. quantum ad factum, nulla superest que
suo nisi quod sanctus Matthæus addit, *are factam
esse contra siculam*: Sanctus autem Marcus
aridam factam à radicibus. Unde post S. Petrus
Domino dixit: *ecce ficus cui maledixisti, aruit.*

Sed cur tanta in arborem severitas cum vel
maximè fructū ferendi tempus nondum adesset?
Respondent omnes Patres hęc esse mystica, fi-
gurata, & quæ aliquid aliud significant quàm
quod exhibent. Nam licet etiam tempus ferendi
fructus esset, cum tamen sciret Christus nullū
in arbore fructum esse cur tam admissit nisi quid
aliud adumbrasset? Volebat igitur Dominus ma-
ledicere arbori, suis demonstrare discipulis quā
sibi esset facile sibi adversantes punire si vellet;
Cum enim multa eius bonitatis in Judæos signa
vidissent, nulla verò severitatis & iustitiæ, dubi-
tate quodammodo poterant an si vellet, posset:
vel potius licet posset, an tamen vellet aliquan-
do illos punire. At ne dubitent, ecce quid possit,
ecce quid velit, ecce quid aliquando sit facturus
non tantum in Judæos, sed in eos, omnes qui
multis acceptis gratiis ut multos fructus ferrent
non us, nihilque frugiferum retulerunt. Veniet
aliquando tempus illud quo inquirat ab eis fru-
ctum, quem eis in minime repererit, sic maledi-
centur, sic arefiant, sic ferendi deinceps fructus
erunt incapaces, sicut ista quam vident maledi-
cta ficus. Quod quidem supplicium tantò cer-
tius illis intrugiferis mentibus futurum est,
quanto magis nocentes sunt quàm ista ficus,
quæ si fructum non retulit, non est mirum cum
non esset tempus fructuum: At vero gratiarum
dissipatores non nisi tempore frugis reddendæ
reperuntur quam si non reddant, in culpa sunt, &
culpam haud dubiè poena sequetur. Nam si vel
innocens arbor infrugifera punita est, quanto
magis illi nocentes? Sicut autem arboris poena
fuit, arefere, nec ullum deinceps posse fructum
ferre, sic illi quibus abusi sunt gratiis deserentur,
& qui cum facile poterant, noluerunt, non ita
poterunt quando volent.

Sed neque in externis suis negotiis foeliciores
sibi promittant exitus, nihil illis prosperum sta-
bit, quin potius cuncta illorum consilia, vota,
negotia diluabuntur, evertentur & corruent:
sicut enim Dei opus deseruerunt aut non nisi ne-
gligenter egerunt, ita deserentur à Deo suis in o-
peribus & desideris. Quod figuratum etiam &
adumbratum voluit Dominus in illis Emptori-
bus & Venditoribus, quos eiecit de templo, at-
que illorum mensas & merces evertit; quasi a-
perta voce diceret, sic evertentur rerum divina-
rum contemptores, sic fraudulentis & negligentes
in opere Domini, Dominum sentient sibi ad-
versantem.

Hoc est videlicet quod ante pridem percele-
bri ferebatur Prophetæ sententiā, quam modo
cōsiderandū proponimus: *Maledictus qui facit
opus Domini fraudulenter seu negligenter*: quid e-
nim Hebræi dicunt *fraudulenter*, hoc ipsum
græcè Septuaginta Interpretes reddiderunt *ne-
gligenter*. nec sine divino prorsus consilio sic fa-
ctum est, ut idem unum, duabus hisce vocibus
exprimeretur, quarum alteram altera longè cla-
riorem facit. Quid enim esset opus Domini
fraudulenter facere vix caperemus nisi diceretur
hoc idem esse quod negligenter. At quale quan-
tumcunque crimen esset, opus Domini negli-
genter facere, non tam evidentem intelligeretur
quàm cum dicitur hoc ipsum esse quod fraudu-
lenter. Cum huius itaque considerationis Pra-
cticæ finis & fructus sit cavere negligentiam il-
lam in opere Domini quæ divinæ maledictioni
subjacet, non potest melius proponi quam opere
sit cavenda, & quantæ maledictioni subiaceat
quàm cum demonstratur negligentiam esse me-
ram fraudem; nec minus esse coram Deo negli-
genter ejus opus operari, quàm fraudulenter.
Quis hoc enim crimen, & ipsum fraudulentis no-
men non detestetur?

Sic autem idem esse demonstratur: Nam quid
est fraudulenter facere aliquid, nisi hoc idem
quod fictè ac simulatè? Quod certè non potest
aptius declarari quàm ex illo infideli factio, cujus
causa Jeremias nobilem hanc quam verfamur
sententiam protulit. Cum nempe Chaldæis jus-
fisset Dominus per Jeremiam ut bellum inferret
Moabitis, reulscarentque Chaldæi se in hanc dare
pugnam, urgentur illi acrius à Prophetæ & tan-
dem divinis comminationibus excitantur ad ar-
ma quidem capienda contra Moab, sed non ad
feriendū concertandum. Conveniunt ex utraque
parte hostes ut bellum indicetur, sed non gera-
tur.

tur. Instruunt Chaldaei aciem, parant se Moabitae ad pugnam, sed neutri pugnant nisi pugna ludicra & collusoria, nisi pugna ficta & simulata, non ferrea, non hostili, non cruenta. Quamobrem contra Jeremias, contra Chaldaeos inquit vehementius, Et maledictus, inquit, qui facit opus Domini fraudulenter, & maledictus qui prohibet gladium suum à sanguine. Vocat opus Domini, bellum contra Moabitas imperatum à Domino, hoc opus dicit fieri fraudulenter, id est, fide & simulate prohibendo gladium à sanguine, quasi qui vellent Deum aut Prophetam fallere, quasi qui vellent bellum gerere quod tamen nolunt.

Prov. 12. Sic in sacris dicuntur Proverbis, consilia impiorum fraudulenta, & fraudulenta oscula odientis, id est, ficta & simulata. Quod egregie Propheta Isaias neque minus claris quam his suis declarat verbis: Stultus enim fatua loquetur, &

Is. 32. cor eius facit iniquitatem ut perficiat simulationem, & loquatur ad Dominum fraudulenter, & vanam faciat animam esurientis. & potum sitientis auferat. Fraudulenti vasa pessima sunt, Ipse enim cogitationes concinnavit ad perpendos mites in sermone mendaci, cum loqueretur pauper iudicium.

Videlicet quid sit agere fraudulenter, & quam sit impium, quando praesertim in opere Domini sic fide agit & simulate?

Anania, cur tentavit Satanas cor tuum, mentiri te Spiritui sancto, & fraudare de pretio agris?

II. PUNCTUM.

SED qui negligenter facit opus Domini, sic fide & simulate agit.

Tria hic expendi possent, Primum quid sit opus Domini secundum quid negligenter facere. Tertium, quod sic consequenter fide agatur. De primo, cum quidquid sit propter Deum, dici possit opus Domini, & cum quidquid facimus, non nisi propter Deum fieri debeat, sic profecto quidquid agimus dicitur opus Dei, sed illa tamen quae vel ad pietatem & cultum Dei, vel ad salutem animarum tuam proximorum, propius spectant, singulari quodam modo dicuntur opus Domini, quia directius & purius in illis operibus Dei Honor & Gloria solet intendi. Sic Apostolus de suo Timotheo scribens Corinthiis. *Videte, inquit, ut sine timore sit apud vos, opus enim Domini operatur, sicut & ego. Tum vero expressius eidem Timotheo, Exerce, inquit, te ipsum ad*

1. Cor. 16.
1. Tim. 4.

pietatem. Nam corporalis exercitatio ad modicum utilis est, pietas autem ad omnia utilis est, promissionem habens vitae quae nunc est & futurae. Fidelis sermo & omni acceptione dignus. In hoc enim laboramus & maledicimur quia speramus in Deum vivum. Et paucis interiectis: Attende lectioni, exhortationi, & doctrinae. Haec meditara in his esbo, ut profectus tuus manifestus sit omnibus. Attende tibi & doctrinae, in ista in illis. Haec enim faciens, & te ipsum servum facies, & eos qui te audiunt.

Hoc est scilicet opus quod praeter ceteris operibus opus Domini merito nuncupetur. Hoc est opus ad quod operandum maxime creati sumus & redempti, Hoc est opus quod unicuique Christus Dominus in terris est operatus, Hoc est opus in quo praecipue nobiscum Dominus operatur, & in quo maxime cum Christo nobis est laborandum, Hoc est denique divinum opus in quo decertandum est cum Christi hostibus, Unde de bellum contra Moabitas imperatum dicitur opus Domini, cur non ita dicatur bellum illud quod imperatur in meditando & concionando vel quidvis tale opus in quo bellum geritur contra Demones, contra mundum, & contra carnem, qui non minus sunt hostes Domini quam Moabita?

Sed cavenda hic maxime negligentia, quod secundum est explicandum, & quod tibus modis potest intelligi. Primum ante ipsum opus, vel remote vel proxime. Remote quidem cum in ipso totius vitae decursu, negliguntur ea vel non satis diligenter curantur quae Meditationi seu Praedicationi Evangelicae forent usui, de quibus dicebat Apostolus: Attende lectioni & doctrinae. Tum vero proxime negligentes illi censentur qui sacra illa sapientum monita negligunt, *Homini est animam preparare, PREPARA* RA foris opus tuum, & diligenter exerce agrum tuum, ut postea adifices domum tuam. ANTE orationem prepara animam tuam. & noli esse quasi homo qui tentat Deum OPERAMINI opus vestrum ante tempus, & dabit vobis mercedem vestram in tempore suo.

Deinde autem in ipso dicuntur negligentes opere, qui quod agendum est non agunt fideliter, qui meditando non pugnant fortiter contra hostes, qui seipsum non suscipiunt debellandos, qui naturales concupiscentias circa vanos mundi honores, vel vitae temporalis commoda non tam constanter quotidie aggrediuntur, quam opus esset ut eas evellant & destruant, & disper-

ant

dant & dissipant, & post adificionem & plantationem. Qui magis placita populo quam salubria praedicant, qui Domino dicente ad impium, morte morieris, non annuntiant ei, neque loquuntur ut avertatur à via sua impia & vivat. Qui sunt speculatores caeci: qui sunt canes muti non valentes latrare, videntes vana, dormientes, & amantes somnia. Sunt hi scilicet in ipso Domini opere negligentes, quantumcunque aliter sibi videantur laborare, quia non agunt quod praesertim agendum est.

Post primum denique opus, non caret vitio qui caret vigilantia restititione, vel in opus quod egit ut illud ad examen vocet an rectè peractum fuerit, vel in ea quae sequuntur agenda cum sibi tum aliis, pro variis rerum occurrentiis statui, ut honeste omnia & secundum ordinem fiant.

In his itaque tribus temporis differentiis qui parum seduli minusve solliciti fuerint, dici debent opus Domini facere negligenter; acque ex consequenti quod tertium & postremum est hic enodandum dicuntur sic & simulatè agere, quia se profus eodem gerunt modo circa bellum contra spirituales nequitias suscipiendum, quo Chaldaei contra Moabitas, Educunt quodammodo suas in aciem copias nec tamen dimittunt; meditantur, & praedicant, meditando etiam & praedicando vident quid sibi vel aliis agendum esset, nec tamen agunt aut seriò agere statuant. Diceret quasi ex conditio convenisse cum suis concupiscentiis ut eas quidem provocarent ad pugnam, nec tamen contra pugnant. Quid enim meditantur aut praedicant nisi quod Christus dixit & fecit? Quid autem aliud dixit aut fecit quam ut nosmetipsum abnegantes nostram post ipsam crucem tolleremus, quod est proprias concupiscentias debellare? At verò dum in hoc opere Domini negligentes sunt, dum in meditando vel praedicando non seriò, non planè, non omnino concludunt, quid aliud dicas eos agere quam sic & simulatè agere, quam non id agere quod se fingunt & simulatè agere? Dum meditantur & praedicant, videntur quidem agere; sed dum meditando ac praedicando negligentes sunt, nec tum illud agunt quod agendum esset; nonne totum quod agunt fictum est & simulatum? Nonne hoc ipsum est quod ait Apostolus, sic pugnare quasi aerem veritatis erando? Non sic verò ille non sic Apostolus, sed castigo, inquit, corpus meum & in servitutem redigo, quasi diceret, non fictè & simulatè pugno sicut illi qui solum aerem ver-

berant, sed seriò sed ex animo, sed verè ac reipso, quoniam castigo corpus meum & in servitutem redigo, ut caro subiciatur Spiritui, & Spiritus Christo Domino; quae vera & Christiana est pugna quam pugnare jubemur, aut quam nisi pugnemus, negamus agere quod jubemur, vel simulamus agere.

III. PUNCTUM.

FACIT igitur opus Domini fraudulenter qui facit negligenter, quis facit fictè & simulatè. Quia verò sic fictè agit in re tam seria, quale est opus Domini, qualis est meditatio, vel praedicatio, propterea jure merito maledictus dicitur, & aprè comparatur illi maledicta sicut quae habebat tantum folia non autem fructus. Avescit Dominus arborem maledictam, inquit Beda, ut homines hac videntes sive audientes, multo magis intelligerent se divino condemnandos esse iudicio, si absque operum fructu, de plausu tantum sibi religiosi sermonis velut de sonitu & tegumento blandirentur viridantium foliorum.

Mirum quidem videri potuisset sic negligentiam maledicti, cum non videretur tale crimen quod ita puniretur; Sed cum intelligitur nihil minus esse quam dolum & fraudulentiam, non tam mira videri debet poena negligentiae, quam culpa negligentis. Quid enim magis execrandum quam fraudulenter & dolose cum Deo agere? Sic praclare Sapiens dum gravioris cuiusdam supplicii divinitus cuidam illati rationem reddit: Quoniam, inquit, accessisti malignè ad Dominum, cor tuum plenum est dolo & fallacia!

O si haec intelligerent qui sacra meditantur & praedicant Evangelia, si cogitarent se dolosos illos & fallaces esse, si sint in opere Domini negligentes, nisi seriò secum & cum illis quibuscumque agunt, contra vitiosas pugnent concupiscentias; Nonne acrius ad hoc sacrum bellum inflammarentur? Bellum illud est de quo dicitur, bellum Domini erit contra Amalec à generatione in generationem, id est, semper pugnandum contra semper rebellantes naturae corruptae motus. Et quoniam huius pugnae nobilior exercitatio fit in meditando & praedicando, sic eò semper dirigi debet meditatio ut quomodo semper sit pugnandum, doceat, aptet, informet. Sibi haec dicta putet quisquis verbis Domini mente vel ore sit tractaturus: Vade & percutit Amalec, & demolire universa eius, non parcus ei, & non concupisces ipsius aliquid, sed interfice à viro usque ad mulierem, & parvulum atque lactem.

Hom. 7. in Quad.

Eccles. 1.

Exod. 17.

1. Reg. 15.

lactentem, bovem & ovem, camelum & asinum. Quæ postquam omnia suo more S. Gregorius in moralem traduxit sensum, sic concludit; omnia igitur Amalec demoliri jubentur, quia qui castè proponunt vivere, de blandimento carnis in se aliquid retinere non debent, ut bona per carnem agant sed sic debent à carnis voluptate per mentis subtilitatem discedere, ut contumelias de carne non tolerant.

Quam malè autem cesserit Sauli & populo, quod quæ pulchriora erant Amalec, reservavit: habetur in eodem Scripturæ textu, quem idem sanctus Doctor fusè in rem nostram exponit; & ipso satis apertè patet funesto Saulis exitu quem, ut alibi est observatum, Amalecita relervatus interfecit. Sic planè, quod meditando negliges oppugnare vitium, te in conflictu expugnabit.

Nec minus apta sunt & opportuna quæ de cavenda in prædicando negligentia divinus ille Præco & Pontifex in Pastoralis refert: Si medicinalis, inquit, artis minimè ignari, secundum

vulnus carnerone, & tamen secava recusare, profectò peccatum fraternæ mortis ex solo torpore committerent. Quanta ergo culpa involvantur, aspiciant qui dum cognoscunt vulnera mentium, curare negligunt ea, scissione verborum. Unde & benè per Prophetam dicitur: Maledictus qui prohibet gladium suum à sanguine. Gladium quippe à sanguine prohibere est prædicationis verbum à carnalis vita interfectione retinere, de quo rursum gladio dicitur, Et gladius meus devorabit carnes. Tam post multa, in illud Moysis: Si quis Domini est, jungatur mecum. Ponat vir gladium super femur suum: Si ergo, inquit, ille Dei dicitur qui ad feriendam vitam zelo divini amoris excitatur: profectò esse se Dei denegat qui in quantum sufficit, increpare vitam carnalium recusat.

Vide in 3. p. Sabbato Hebdom. undecimæ: Nec non in fine ejusdem partis, ubi ad renovationem votorum, parabola de arbore ficu plantata in vinea, nec ferente fructum exponitur.

FERIA TERTIA. PARABOLA DE DVOBVS FILIIS A PATRE IN VINEAM IRE JUSSIS.

Quis ex duobus fecit voluntatem Patris?

VERITAS PRACTICA.

Licet non facias semper quod proponis, semper est tamen proponendum quod facias.

RATIO EST evidens, Quia licet non facias aliquid boni generis, non est idcirco aliud omitendum.

Sed si non semper proponeres quod facias, tu omitteres aliquid boni generis, quia non facis aliud. Ergo licet non facias semper quod proponis, semper est tamen proponendum quod facias.

I. PUNCTUM.

DUM Judæos in templo doceret Dominus, hæc inter alia quæ perfidiam eorum fidem demonstrarent, proponebat: Homo quidam habebat duos filios, & accedens ad primum dixit, fili, vade, bo-

die operare in vineam meam. Ille autem respondens ait: Nolo. Postea autem poenitentia motus, abiit. Accedens autem ad alterum dixit similiter. At ille respondens ait: Eo Domine, & non iit. Quis ex duobus fecit voluntatem Patris? Dicunt ei, primus. Tum verò Dominus responsum eorum in ipsos retorquens, ostendit illos esse similes huic secundo qui non fecit quod proposuit: Publicanos vero & alios peccatores conversos sive ex Gentilibus ad fidem, sive ex Judæis ad meliorem frugem, esse velut illum primum qui licet nihil boni se facturum promitteret, fecit tamen, & hoc suo facto sese magis obedientem præstitit & longè magis laudabilem.

Quæ ut nobis fructuosius applicemus, observa in utroque hoc filio esse simul aliquid boni & aliquid mali. Nempe in primo malum est quod dixit, Nolo ire: bonum verò, quod iit. In secundo autem, bonum est quod promisit, malum